

CONVERGENȚĂ ȘI DIVERGENȚĂ PRIVIND UTILITATEA INFORMAȚIEI CONTABILE DIN RAPORTĂRILE FINANCIARE

CIOBOTARU NICOLETA

UNIVERSITATEA „AUREL VLAICU” din ARAD, FACULTATEA DE
ȘTIINȚE ECONOMICE

ABSTRACT: *THIS PAPER IS BASED ON A QUESTIONNAIRE MAINLY ADDRESSED TO STUDENTS FROM THE ACCOUNTING AND MANAGEMENT INFORMATICS SPECIALIZATION AND TEACHERS FROM THE FACULTY OF ECONOMIC SCIENCES, AS WELL AS, PROFESSIONAL ACCOUNTANTS. THE PURPOSE OF THIS QUESTIONNAIRE IS TO FIND THE VIEWS OF THE SUBJECTS REGARDING THE INFORMATIONAL CONTENT AND THE USEFULNESS OF FINANCIAL REPORTING TO ECONOMIC ENTITIES. IN ORDER TO ACHIEVE ITS PURPOSE, THE QUESTIONNAIRE IS MADE UP OF 10 QUESTIONS FROM WHICH TO RESULT THE OPINION OF THE SUBJECTS ABOUT THE ROMANIAN ACCOUNTING INFORMATION. IN ADDITION, THE QUESTIONNAIRE ALSO CONTAINS 5 QUESTIONS DESIGNED TO CHARACTERIZE RESPONDENTS AND TO FACILITATE THE INTERPRETATION OF THE RESULTS. THE PURPOSE OF THIS RESEARCH IS TO DETERMINE THE LEVEL AT WHICH THE ANNUAL FINANCIAL STATEMENTS MEET THE NEEDS OF ALL CATEGORIES OF USERS OF ACCOUNTING INFORMATION, AS WELL AS THE RESPONDENTS' OPINION ON CERTAIN MEASURES THAT CAN BE TAKEN IN PRACTICE TO MAKE FINANCIAL REPORTING ACCURATELY REFLECT REALITY.*

Prin intermediul acestei lucrări se prezintă rezultatele unui chestionar aplicat pe un eșantion de 35 de persoane cu studii economice finalizate sau în curs de finalizare. Chestionarul cuprinde 10 întrebări privind diverse aspecte legate de informația contabilă din situațiile financiare anuale, precum și 5 întrebări prin intermediul cărora sunt puse în evidență anumite caracteristici ale repondenților. Datele obținute în urma aplicării chestionarului sunt prelucrate cu ajutorul SPSS-ului (Statistical Package for the Social Sciences) care este un program specializat în analiza statistică a datelor.¹

Consider că pentru o bună înțelegere a rezultatelor obținute în urma aplicării acestui chestionar este necesar ca în continuare, să prezint caracteristicile subiecților care rezultă din răspunsurile primite. Aceste caracteristici privesc genul, vârsta, categoria profesională, experiența profesională, precum și ultima formă de învățământ absolvită. Astfel că, în continuare, voi reda cu ajutorul unor grafice, toate aceste caracteristici menționate mai sus.

¹ Coverlay, A., *The Uses of SPSS Software*, <https://sciencing.com>, Accesat la 18.03.2018

Prima caracteristică este legată de gen, iar răspunsurile stau astfel: din cei 35 de subiecți 24 sunt femei și 11 bărbați.

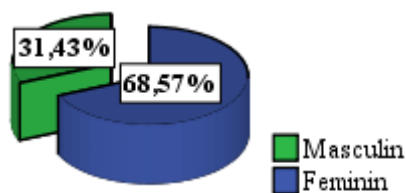

Fig.1. Genul repondenților

A doua caracteristică este cea legată de vârstă, caracteristică care este foarte bine evidențiată. Cele mai multe persoane au vârsta cuprinsă între 18 – 25 de ani, respectiv, 21 de persoane, câte 5 persoane pentru grupele de vârstă 26 – 34 de ani și 35 – 42 de ani, 3 persoane se încadrează în grupa de vârstă 43 – 49 de ani și o singură persoană are peste 50 de ani.

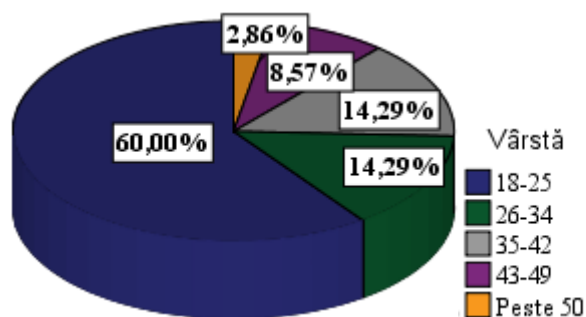

Fig. 2. Vârsta repondenților

Cea de-a treia caracteristică, din punctul meu de vedere, este una foarte importantă și anume: categoria profesională. Cei mai mulți respondenți sunt studenți la contabilitate și informatică de gestiune, și anume, 19 persoane, 6 persoane sunt profesioniști contabili, 5 persoane sunt cadre didactice, iar 4 persoane sunt studenți la altă specializare a facultății de științe economice.

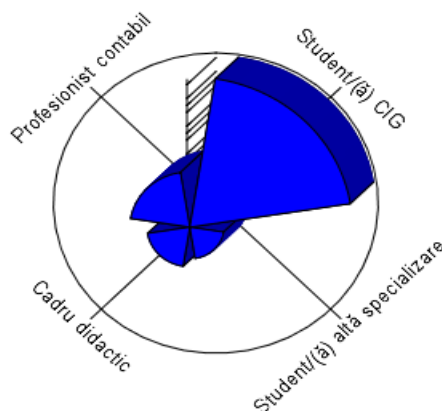

Fig. 3. Categoria profesională a repondenților

A patra caracteristică este cea legată de experiența profesională a repondenților. Având în vedere faptul că, cei mai mulți repondenți sunt studenți, experiența profesională este în procent de 60% mai mică de un an, respectiv 21 de persoane, restul de 40% fiind împărțit astfel: 7 persoane (20%) au o experiență profesională de peste 10 ani, 6 persoane (17,1%) au o experiență profesională care se încadrează între 1 – 5 ani și unei singure persoane experiența profesională se încadrează între 6 – 10 ani.

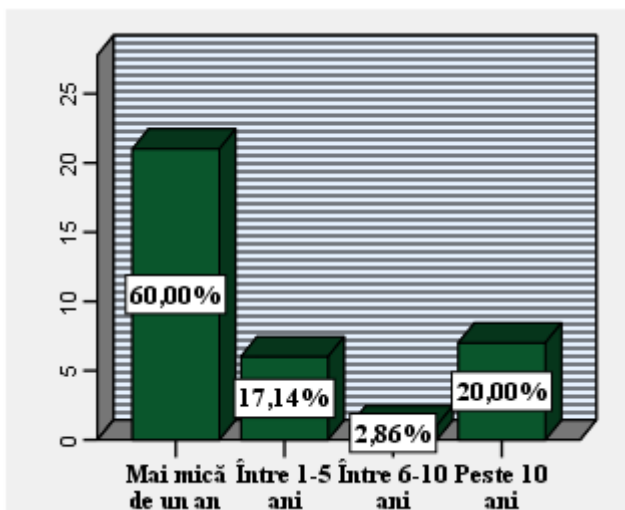

Fig. 4. Experiența profesională

A cincea caracteristică este cea legată de ultima formă de învățământ absolvită de către repondenți. Ținând cont și la această caracteristică ca și la celelalte deopotrivă, că cei mai mulți repondenți sunt studenți, ultima forma de învățământ preponderent absolvită este liceul. Situația răspunsurilor se prezintă astfel: 21 de persoane au ca și ultimă formă de învățământ absolvită liceul, 8 persoane masterul, iar atât pentru facultate, cât și pentru doctorat, câte 3 persoane.

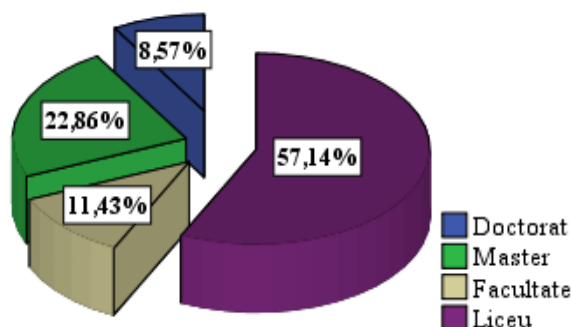

Fig. 5. Ultima formă de învățământ absolvită de către repondenți

Acum că au fost prezentate aceste caracteristici ale repondenților, rezultatele celorlaltor întrebări pot fi interpretate mult mai ușor și dacă este cazul se pot acorda circumstanțe atenuante. Astfel că, în continuare vor fi prezentate 10 întrebări a căror scop este aflarea gradului de utilitate al raportărilor financiare.

Prima întrebare este: „Care este timpul mediu petrecut în discuție directă cu un specialist contabil, pe tema informației contabile de sinteză, în decursul unei zile?”. La

această întrebare, 18 persoane au răspuns că petrec zilnic în discuție liberă cu un specialist contabil pe tema informației contabile de sinteză între 15 minute și o oră, 7 persoane au răspuns că nu discută cu profesioniști contabili, 6 persoane discută zilnic mai mult de o oră, iar 4 persoane discută mai puțin de 15 minute.

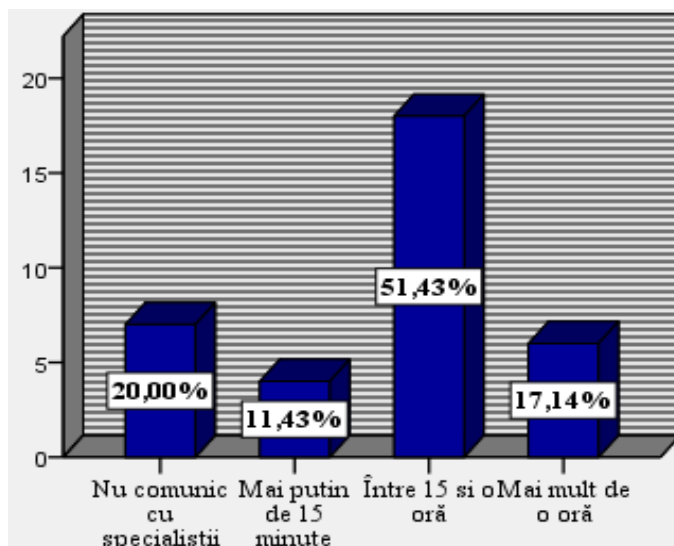

Fig. 6. Timpul mediu petrecut în discuție cu un specialist contabil

A doua întrebare este: „Care este frecvența cu care comparați situația performanțelor obținute în contabilitatea românească, de angajamente cu situația aceluiași performanțe, reflectate într-un sistem contabil de trezorerie?”. Răspunsurile la această întrebare arată astfel: cei mai mulți subiecți compară situația performanțelor din contabilitatea românească de angajamente cu cea de trezorerie ocazional, respectiv 17 persoane, 12 persoane deloc, 3 persoane săptămânal, iar doar două persoane zilnic.²

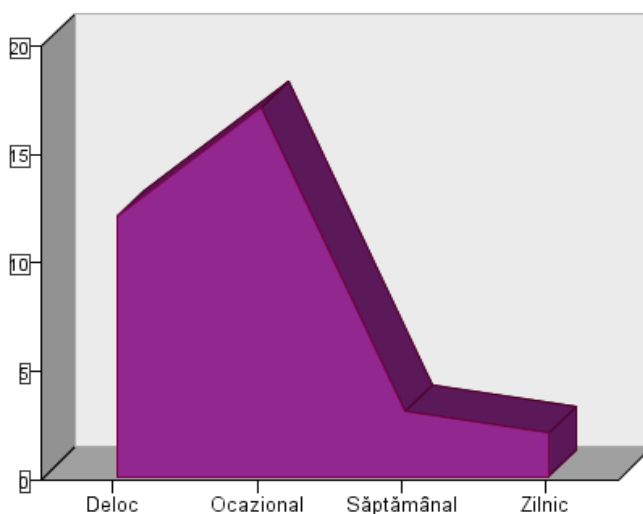

Fig. 7. Frecvența cu care subiecții compară situația din contabilitatea de angajamente cu cea de trezorerie

² Nicolaescu, Cristina, Gomi, B.C., 2010, *Noțiuni fundamentale de contabilitate*, Volumul II, Timișoara, Editura Mirton

A treia întrebare este: „În ce măsură considerați că informația contabilă de sinteză din România reflectă în mod fidel realitatea?”. Răspunsurile la această întrebare necesită să fie interpretate împreună cu experiența profesională a subiecților pentru a fi relevante.

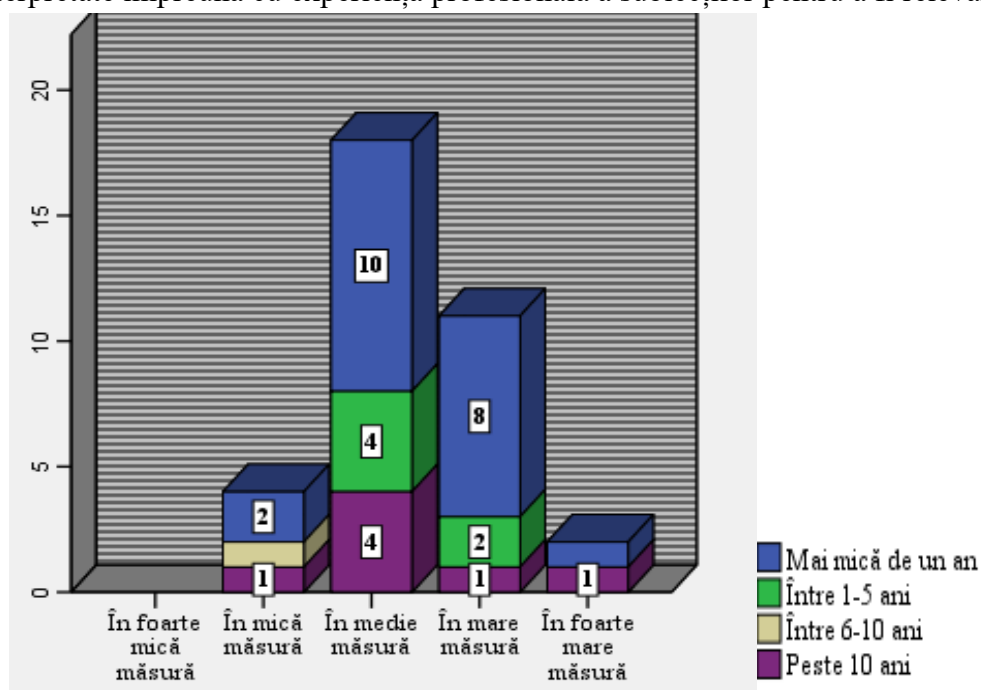

Fig. 8. Percepția subiecților în funcție de experiența profesională cu privire la gradul de reprezentare fidelă a realității informației contabile de sinteză

Din acest grafic se poate observa, că 4 subiecți consideră că situațiile financiare anuale reflectă realitatea într-o mică măsură, atât cei cu experiență mai mică de un an, cât și cei cu o experiență profesională peste 6 ani. De altfel, se constată că cei mai mulți subiecți consideră că informația contabilă de sinteză din România reflectă realitatea în medie măsură, respectiv 18 persoane, atât studenți cu experiență mai mică de un an, precum și subiecți cu experiență profesională respectabilă. Numărul celor care consideră că informația contabilă de sinteză din România reflectă realitatea într-o foarte mare măsură este egal cu 11, cei mai mulți fiind studenți, în timp ce doar două persoane consideră că situațiile financiare anuale reflectă realitatea într-o foarte mare măsură.

A patra problemă este: „Marcați pe o scală de la 1 la 5 (1 – foarte puțin, 5 – foarte mult), îndeplinirea următoarelor caracteristici ale informațiilor contabile de sinteză furnizate de către sistemul contabil românesc”: diversitate ca arie de cuprindere, relevanță în fundamentarea deciziilor financiare, accesibilitate în ceea ce privește obținerea ei.”

Tabelul nr. 1. Prima caracteristică a informației contabile

	Diversitatea ca arie de cuprindere				
	Foarte puțin	Putin	Mediu	Mult	Foarte mult
Count	1	7	6	13	7

Tabelul nr. 2. A doua caracteristica a informației contabile

	Accesibilitatea în ceea ce privește obținerea ei				
	<i>Foarte puțin</i>	<i>Putin</i>	<i>Mediu</i>	<i>Mult</i>	<i>Foarte mult</i>
Count	1	8	14	7	4

Tabelul nr. 3. A treia caracteristică a informației contabile

	Relevanță în fundamentarea deciziilor financiare				
	<i>Foarte puțin</i>	<i>Putin</i>	<i>Mediu</i>	<i>Mult</i>	<i>Foarte mult</i>
Count	2	8	2	14	8

A cincea întrebare este: „În ce măsură informațiile din raportările financiare răspund cerințelor diferitelor categorii de utilizatori, din punct de vedere al conținutului și terminologiei utilizate?”. Din nou, ca și la problema precedentă, prezentarea datelor sub formă de tabele este mai cea mai reprezentativă.³

Tabelul nr. 4

Măsura în care informațiile din raportările financiare răspund cerințelor diferitelor categorii de utilizatori din punct de vedere al conținutului și terminologiei utilizate

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
În foarte mică măsură	2	5,7	5,9	5,9
În mică măsură	5	14,3	14,7	20,6
În medie măsură	10	28,6	29,4	50,0
În mare măsură	13	37,1	38,2	88,2
În foarte mare măsură	4	11,4	11,8	100,0
Total	34	97,1	100,0	
Missing				
999	1	2,9		
Total	35	100,0		

A șasea problemă este: „Marcați acordul sau dezacordul privitor la simplificarea terminologiei din raportările financiare în sensul adaptării acesteia pentru diferite categorii de utilizatori”.⁴

La această întrebare un singur respondent este total dezacord pentru simplificarea terminologiei din raportările financiare, iar alte 9 persoane sunt indicise. Cei mai mulți însă, sunt de acord, respectiv 14 persoane și total de acord, 11 persoane.

³ Gomi, B.C., 2017, *Incursiune aplicativă în contabilitatea entităților economice*, Timișoara, Editura Eurostampa

⁴ Nicolaescu, C., Gomi, B., 2009, *Noțiuni contabile de bază – Teorie și practică*, Timișoara, Editura Mirton

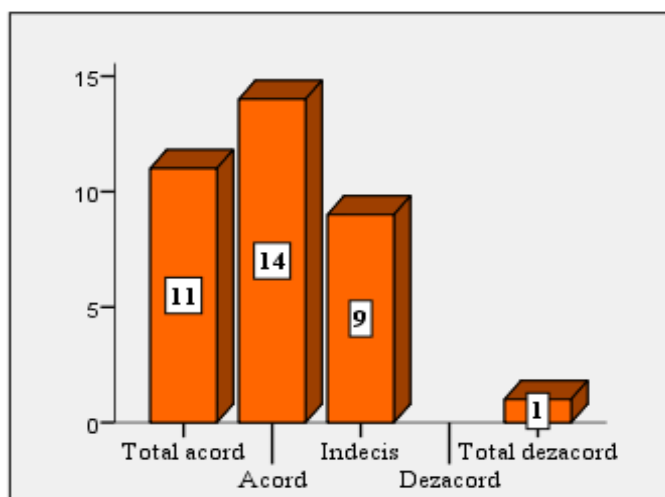

Fig. 9. Acordul sau dezacordul privind simplificarea terminologiei din raportările financiare

A șaptea problemă este: „Marcați gradul de utilitate al următoarelor raportări financiare pentru utilizatori”. Răspunsurile la această problemă sunt reprezentate cu ajutorul tabelelor de mai jos.

Tabelul nr. 6
Utilitatea bilanțului

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Utilitate foarte redusă	2	5,7	5,9
	Utilitate redusă	3	8,6	8,8
	Utilitate medie	7	20,0	20,6
	Utilitate ridicată	12	34,3	35,3
	Utilitate foarte ridicată	10	28,6	29,4
	Total	34	97,1	100,0
Missing	999	1	2,9	
Total		35	100,0	

Tabelul nr. 7
Utilitatea contului de profit și/sau pierdere

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Utilitate foarte redusă	2	5,7	5,7
	Utilitate redusă	2	5,7	5,7
	Utilitate medie	6	17,1	17,1
	Utilitate ridicată	13	37,1	37,1
	Utilitate foarte ridicată	12	34,3	34,3
	Total	35	100,0	100,0

Tabelul nr. 8
Utilitatea tabloului fluxurilor de numerar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Utilitate foarte redusă	2	5,7	6,3	6,3
	Utilitate redusă	4	11,4	12,5	18,8
	Utilitate medie	4	11,4	12,5	31,3
	Utilitate ridicată	6	17,1	18,8	50,0
	Utilitate foarte ridicată	16	45,7	50,0	100,0
	Total	32	91,4	100,0	
Missing	999	3	8,6		
Total		35	100,0		

Tabelul nr. 9
Utilitatea situației modificărilor capitalului propriu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Utilitate foarte redusă	2	5,7	5,7	5,7
	Utilitate redusă	3	8,6	8,6	14,3
	Utilitate medie	9	25,7	25,7	40,0
	Utilitate ridicată	10	28,6	28,6	68,6
	Utilitate foarte ridicată	11	31,4	31,4	100,0
	Total	35	100,0	100,0	

Tabelul nr. 10
Utilitatea politicilor și notelor contabile

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Utilitate foarte redusă	2	5,7	5,7	5,7
	Utilitate redusă	7	20,0	20,0	25,7
	Utilitate medie	9	25,7	25,7	51,4
	Utilitate ridicată	8	22,9	22,9	74,3
	Utilitate foarte ridicată	9	25,7	25,7	100,0
	Total	35	100,0	100,0	

A opta întrebare este: „*Considerați oportună elaborarea tabloului fluxurilor de numerar în cadrul entităților economice, având în vedere că acesta reflectă plusvaloarea creată, în mod concret?*”.

La această întrebare, 29 de subiecții au considerat că este oportună elaborarea tabloului fluxurilor de numerar, 3 subiecții sunt indiferenți, în timp ce restul subiecților, 3 la număr, găsesc inoportună elaborarea tabloului fluxurilor de numerar.

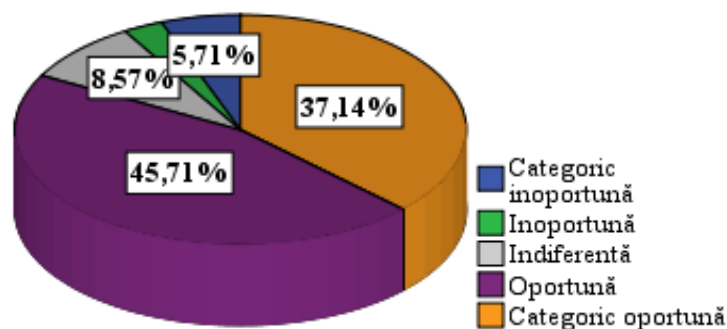

Fig. 10. Oportunitatea elaborării tabloului fluxurilor de numerar

A noua întrebare este: „*Considerați oportună obligativitatea elaborării paralele de bugete de cheltuieli – venituri, respectiv plăți – încasări în cazul entităților în vederea eficientizării performanțelor?*”.

La această întrebare, în cea mai mare măsură, subiecții consideră oportună obligativitatea elaborării paralele de bugete de cheltuieli – venituri, repectiv plăți – încasări, numărul acestora fiind 28. La polul opus sunt cei care nu consideră oportună obligativitatea elaborării paralele de bugete de cheltuieli – venituri, repectiv plăți – încasări și cei cărora le este indiferentă această problemă.

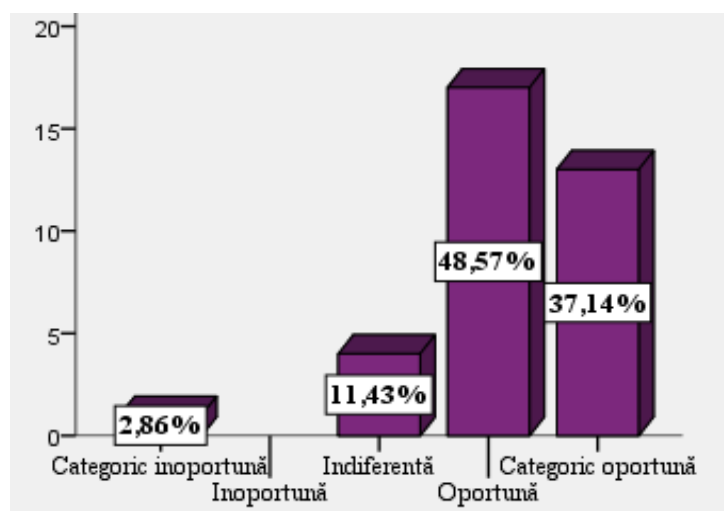

Fig. 11. Oportunitatea elaborării de bugete paralele

A zecea întrebarea este: „*În ce măsură considerați că notele contabile sunt utile în fundamentarea deciziilor financiare de către utilizatorii de informație contabilă de sinteză?*”.

Am considerat că răspunsurile la această întrebare trebuie prezentate ținând cont de categoria profesională a respondenților. Astfel că, nici unul din subiecți nu consideră că notele contabile nu sunt utile în fundamentarea deciziilor financiare de către utilizatorii de informație contabilă de sinteză. Au fost atât cadre didactice, cât și studenții care au răspuns că notele contabile sunt utile în medie măsură, însă în cea mai mare măsură aceștia consideră

că notele contabile sunt în mare măsură și în foarte mare măsură utile în luarea deciziilor, respectiv 26 de subiecți din cei 35.

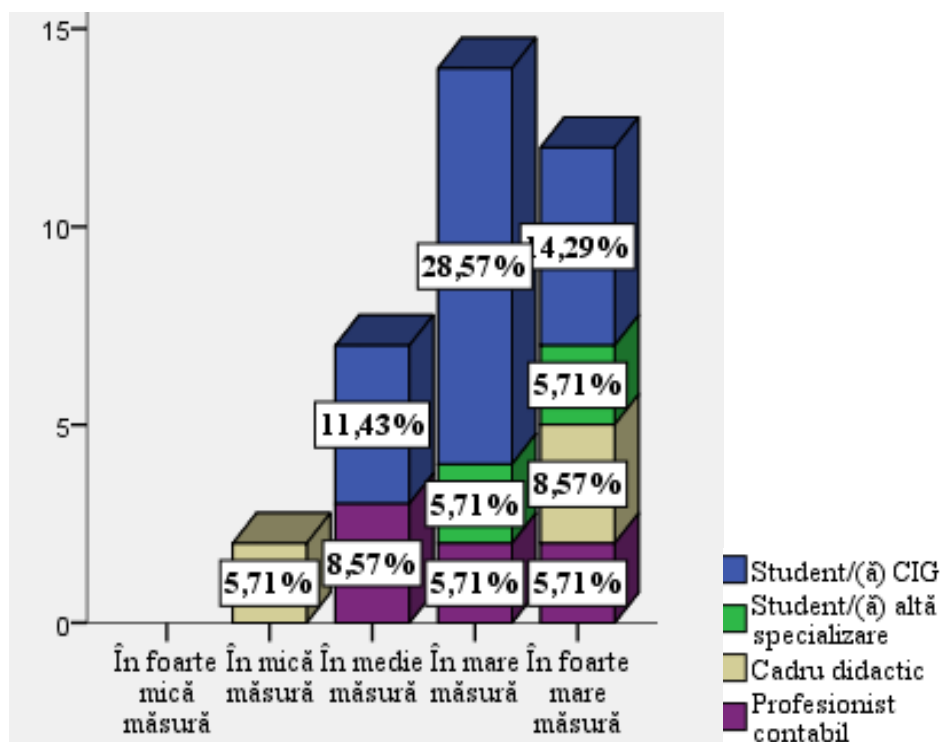

Fig. 12. Utilitatea notelor contabile în fundamentarea deciziilor financiare

Concluzii

Cu toate că această cercetare s-a realizat pe un eșantion redus, există câteva concluzii importante care rezultă din acest studiu după cum urmează:

- informația contabilă de sinteză din România reflectă realitatea în medie măsură;
- raportările financiare sunt îndeajuns de diversificate ca arie de cuprindere, în medie acestea sunt relevante în fundamentarea deciziilor financiare, iar privitor la accesibilitatea obținerii informațiilor contabile această caracteristică mai poate fi îmbunătățită;
- informațiile din raportările financiare răspund cerințelor diferitelor categorii de utilizatori în medie măsură;
- repondenți sunt de acord cu simplificarea terminologiei din raportările financiare;
- tabloul fluxurilor de numerar are o utilitate foarte ridicată;
- este oportună elaborarea paralelă de bugete de cheltuieli – venituri și de plăți – încasări.
- notele contabile joacă un rol important în fundamentarea deciziilor financiare.

Bibliografie

1. Gomi, B.C., *Incursiune aplicativă în contabilitatea entităților economice*, Editura Eurostampa, 2017
2. Lile, R., Silviu, S., Sergiu, R., Csorba, L., Bălan, L., *Statistică economică – Micro și macroeconomică*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2015
3. Nicolaescu, C., Gomi, B.C., *Noțiuni fundamentale de contabilitate*, Volumul II, Editura Mirton, 2010
4. Nicolaescu, C., Gomi, B., *Noțiuni contabile de bază – Teorie și practică*, Editura Mirton, 2009
5. Șerban, D., *Statistica pentru studii de marketing și administrarea afacerilor*, suport electronic – ASE București